

Balla Péter

Lekció: ApCsel 2,42-47

Textus: ApCsel 2,42

Kedves Testvérek!

Nagyon örülök annak, és köszönöm az Egyetem közösségének, hogy az amúgy formális szakmai elnevezést – Tréning-hét – kibővíthettük közös akarattal a „Károli Közösségi Napok” névvel. Ezen új név kifejezi azt az elsőrendű célját ezeknek a napoknak, hogy különböző kisebb csoportokban, tanárok, adminisztrátor-munkatársak, diákok azért gyűlünk egybe, hogy egymást jobban megismerjük, az egymással való közösségünket gyakoroljuk, és együtt azt keressük mindig, hogy hogyan lehetne még jobb a „Károli”, merre menjünk tovább. Hadd legyen ezért most az idei őszi Közösségi Napjaink elindítója az első gyülekezet példája, néhány olyan gondolatot emelve ki az életükből, amelyben ők is egyek voltak, „egy szívvel, egy lélekkel” és „kitartóan” – ahogy olvastuk (46. és 42. v.). Lukács evangélista, a kettős mű, a Lukács evangéliuma és a Cselekedetek könyve szerzője, az első ilyen összefoglalást adja itt a jeruzsálemi gyülekezetről. Én is úgy látom sok írásmagyarázóval együtt, köztük – örömmel mondom – Kálvinnal is (akinek a Cselekedetek kommentárja magyarul is immár újból elővasható), hogy ez valójában az egyház ismerveinek egy remek összefoglalása. Amikor az első gyülekezet istentiszteletre, a közösség gyakorlására egybegyűlt, már megvalósította azt, amit a mai napig tartó érvénnyel az Isten népe jellemvonásaiként mi is megtanulhatunk tőlük.

I.

Az első vonás ebből a négy elemből, amit olvastam textusunkban: *az apostoli tanítás*. Hadd értsem én ezt egy kicsit tágan: most nem csak az első értelmét keresem ennek a helynek, hanem a nekünk szóló üzenetét kétezer év távolából, igen, egyfajta hatástörténet után, egy áramlatban, az Isten népében, ahol mi állunk. Az első gyülekezetben az apostoli igehirdetésre mint élő szóra vonatkozott ez a kifejezés. Rögtön Jézus halála, feltámadása, a pünkösdi Lélek kitöltése után bizonyosságtevővé vált az apostoli közösség, Jézusra mutatott minden beszédében. Van erre néhány konkrét példánk épp a Cselekedetek könyvében is (pl. ApCsel 10,34-44). Tágabb értelemben minden olyan irat, ami az apostolok tanítását megőrizte – így számunkra az

írott Újszövetség – az a hagyomány, az a „tanítás”, amiben a keresztyén gyülekezetnek kitartóan együtt forgolódnia kell. De még tovább tágítom a kifejezés megértési körét: az apostolok igehirdetéséből azt is látjuk, hogy ők mindig felmutatták azokat az íveket, amelyek próféciáktól, ószövetségi ígéretektől Jézusig vonhatók meg, és ezért az apostolok tanításába – és annak az első igehirdetési formája után a leírt változatába – én most már a teljes Szentírást is beleérttem. A próféták és apostolok által közvetített isteni üzenet írott formában: ez a Szentírás. Hadd legyen a mi egyetemünk egyik pillére – amelyet újra és újra örömmel vállalunk – az, hogy a Szentírás megismerésében szeretnénk előbbre haladni, üzeneteit az életünkre alkalmazni, és abban is egységben lenni, hogy a nagyon sokféle jelentésárnyalat és alkalmazás között is a lényegét együtt látjuk: azt, hogy döntően a mi Megváltónkról, Jézus Krisztusról szólnak az igei üzenetek, ez az apostolok tanításának fő tartalma.

II.

A második elem, amit külön megnevez itt Lukács, kicsit meglepő talán: együtt voltak *a közösségben*. Ez az egész szakasz a közösségről szól, miért kellett akkor külön egy szóval is megemlíteni ezt? A Szentírásban – Kálvin is így tanítja – semmi sem fölösleges. Ha Lukács ezt a szót is ideírta, akkor ezzel nyilván valamilyen hangsúlyt akart elhelyezni, valami nagyon fontosat akart elmondani az első keresztyén gyülekezetről. A kommentárokkal együtt én is elfogadom, hogy több jelentése is lehet e kifejezésnek. Elindulva az anyagi közösségtől, amelyre éppen itt, a lekióknban is látunk példát (44-45. v.), hogy gondoskodtak a szegényekről – tehát egy ilyen egymásról gondoskodó anyagi tehervállalás is a közösség egyik eleme –, el egészen odáig, hogy közösséget gyakoroltak a lelki javakban is. A közösség eleme az is, amit együtt hiszünk, vallunk Jézusról. Mindkettő fontos. Hadd mondjam itt, a Hittudományi Kar mint házigazda épületében, hogy nagyon szép, szimbolikus, de mély és gazdag elemének tartom minden exhortációknak azt, amikor a diákok saját döntésükből meghirdetik, hogy a következő adakozás milyen konkrét célra megy. Bajba jutott itthoni testvértől erdélyi, kárpátaljai célíg eljut a diákok adománya. A maga helyén ez is közösségvállalás. De fontos e szónak a másik értelme is: a lelki javakban való közösség, a szellemi értékek, szellemi kincsek terén megélt összetartozás. Hadd mondjam most ilyen tágan érte: az Istennel való kapcsolatam nem magánügy; a hitbeli életem és élményeim a testvéremre, a lelki társamra is

tartoznak. Megosztom vele, hogy mit hiszek Istenről. Legyen tehát közösségünk a lelki javak terén is egyetemünkön!

III.

A harmadik elem a *kenyér megtörése*. Itt is több értelmezési lehetőség áll előttünk. A korinthusi gyülekezet példája alapján én is elfogadom, hogy lehet egy tágabb értelme is e kifejezésnek: az étkezések együttes gyakorlása, mert ez is megvolt az első keresztyének körében (1Kor 11,21.33). Azonban ez a kifejezés számunkra szakszóvá is vált: az úrvacsorára is utal. Amikor Jézust jelképesen magunk előtt látjuk, ahogy megtöri a kenyeret, az az úrvacsorát juttatja az eszünkbe. Arról a nagyon sajátos, különleges módról, ahogy Jézus megtörte a kenyeret, annyira fel lehetett Őt ismerni, hogy például az emmausi tanítványok is erről ismerték fel (Lk 24,30-31). Az utolsó vacsora estéjén ivódott bele ez a tanítványok emlékezetébe. Sajnos a keresztyén felekezetek még nem tudják maradéktalanul úgy megélni az úrvacsora közösségét, hogy szabad szívvel, minden alkalommal bármely felekezet együtt lehetne e közösségben. Én várom azt a napot, amikor ez is megvalósul, mert látjátok: a Szentírás üzeni mindannyiunknak, hogy ez az egyház egyik ismérve. Tehát fájjon mindannyiunknak, hogy nem tudunk együtt úrvacsorát venni. Amikor keresztyén, hívó testvéreimmel együtt vagyok, én szívesen veszek úrvacsorát más felekezetek tagjaival együtt is. Azt valom ugyanis, hogy aki az úrvacsorát azért veszi magához, mert Jézus megváltó halálára utaló jelnek, jegynek veszi, és ebben a megváltásban kíván részesedni, azzal a testvérrel én szeretnék örömmel közösségben lenni. Keressük azokat az alkalmakat, amikor ebben a legmélyebb lelki tartalommal, a Krisztus megváltó halálára utaló jelben, az úrvacsorában, a kenyér megtörésében is gyakorolhatjuk közösségünket!

IV.

Végül a negyedik elem, amely az első keresztyén gyülekezet életét jellemezte: az *imádság*. A keresztyén közösségnek látszólag ez is egy magától értetődő vonása, és mégis Lukács fontosnak tartotta, hogy külön is megnevezze. Kálvin ezen bibliai hely kapcsán azt írja, hogy minden embernek kell egyéni imádságot elmondania, de ez annyira természetes, hogy talán ez a többlet, amiért Lukács az imádságot megemlíti: a közös, a gyülekezetben együtt elmondott imádság fontossága. Nekem mindig nagy öröm, amikor egy-egy közösségi alkalmon spontán módon jelezzük egymásnak, hogy vágyunk arra, hogy legyen egy közös imádság is van a végén. Nem lehet

ezt eröltetni, de van, amikor egyszerűen a belső lelki készítés alapján mindenki érzi, hogy helye van a közös imádságnak. Amikor gyülekezetben bibliaórán szolgállok, én általában azt szoktam mondani a közös imádság során, hogy aki gondolja, mondja el magában, aki gondolja, mondja el hangosan is – és sok helyen az a szokás, hogy egymás imádsága után együtt is áment mondunk. Közösségteremtő ereje van ennek is! Az imádság egyfelől a legszemélyesebb kapcsolatunk Istennel, ott tényleg személyesen Vele beszélgetünk. És mégis van helye annak, Testvéreim, hogy egymás jelenlétében is elmondjuk könyörgésünket Istennek, és a közösségben mindenki úgy tekint rá, mintha az ő imádsága is lenne. Felerősödhet az imádság ránk vonatkozó, gyógyító hatása. Hiszen az imádság első renden nem is Isten miatt fontos, mert Ő úgyis ismeri a gondolatainkat. Az imádság az imádkozó ember és az imádkozó közösség miatt fontos. Mi tudunk átalakulni, Jézushoz közelebb kerülni, az Ő Igéjét jobban befogadni, életünkben megváltozni, hogyha el tudjuk neki mondani hálaadásainkat, segítségül hívó könyörgéseinket és a másik testvérért közbenjáró imádságainkat. Fogadjuk el most együtt Kálvin ezen felhívását, hogy legyünk bátrabbak a közös imádság gyakorlásában. Akár csak egy-egy mondatban, de akit a Lélek indít, hangosan is mondja el imáját, és az a közösség együttes könyörgésévé is válik!

E négy elem tehát az első gyülekezet jellemvonása: *„Ők pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban”* (42. v.). Hadd legyen mindez minden gyülekezet alkotóeleme és a mi „károli” közösségünké is! Legyünk nyitottak az apostoli tanításra, most ebben a tág értelemben: a Szentírás üzeneteire. Gyakoroljuk a közösséget anyagi gondoskodásban és lelki javaink egymással való megosztásában is. A „kenyér megtörését” is folytassuk nagy-nagy örömmel, átélve, hogy egyek vagyunk ebben: Jézus a Megváltónk – és erre mutat az úrvacsora! Legyen az imádság egyre bátrabban gyakorolt eleme minden napjainknak, hogy ne csak a személyes fohászainkat mondjuk el a mi Urunknak, hanem közösségben is tudjunk imádkozni! Hadd legyen akkor mindezekre ez az áldás a mi élményünk is – csak Isten adhatja ezt, amit az első gyülekezetnek is adott: *„Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel”* (47. v.). Így jöjjön el Ő hozzánk segítséget, áldást hozva az idei őszi Közösségi Napjainkon is! Ámen!